

Що таке хвороба Лайма?

У весняно-літній період у природі активізується життєдіяльність кліщів.

В цей час у лісосмугах, паркових зонах, скверах, на присадибних ділянках спостерігається напад кліщів на людей і тварин. Кліщі живляться кров'ю тварин та можуть бути переносниками збудників таких інфекцій, як кліщовий енцефаліт, іксодовий кліщовий бореліоз (хвороба Лайма), туляремія та інші. Людина може заразитися не лише при укусі кліща, а й при його розчавленні руками при невдалій спробі зняти з тіла, одягу, тварини.

Кліщовий енцефаліт розповсюджений в окремих районах Волинської області та Автономної Республіки Крим, а хвороба Лайма реєструється у всіх регіонах України.

Хвороба Лайма - небезпечне інфекційне захворювання, яке передається через укуси інфікованого бореліями кліща, має різноманітні клінічні прояви та перебіг з ураженням нервової системи, шкіри, суглобів, серця та може призвести до інвалідності.

Тривалість інкубаційного (прихованого) періоду від моменту укусу кліща та інфікування збудником борелій до перших клінічних проявів інфекції може бути від 1 до 60 діб, найчастіше – 14 діб. Першим специфічним проявом хвороби Лайма є поява на шкірі мігруючої кільцеподібної еритеми (почервоніння) червоно-рожевого кольору 5-6 см в діаметрі. Найчастіше еритема з'являється на місці присмоктування кліща. У процесі свого розвитку еритема поступово в центрі блідне, зона почервоніння переміщується до периферії, іноді збільшується в діаметрі до 50 см. Часто разом з еритемою у людини з'являється гарячка, головний біль, затверділість м'язів шиї, ломота в усьому тілі і млявість. Якщо лікування хворих на ранній стадії не проводиться, хвороба набуває хронічного перебігу, призводячи до тривалої непрацездатності та інвалідності.

В області сезонна активність кліщів спостерігається щорічно з березня по листопад. Виділяються два піки їх активності: у квітні-травні та серпні-вересні.

Найчастіше кліщі прикріплюються до одягу людини, коли вона торкається гілля кущів, працює на дачі, присадибній ділянці або відпочиває на траві. Кліщі присмоктуються до тіла людей не тільки під час перебування на природі, але і через деякий час після відвідування зеленої зони, залишившись на одязі, речах. Крім того, вони можуть бути занесені до приміщення разом з лісовими квітами та на шкірі домашніх тварин.

Причепившись до одягу людини, кліщі переповзають на тіло і присмоктуються до місць з найтоншою шкірою: за вухами, на шиї, пахвами, в паховій ділянці. Слина кліща містить анестезуючу рідину, завдяки якій укуси практично безболісні, і тільки через декілька годин може виникати відчуття болю. Кліщів, що присмокталися, як правило, можливо помітити через 2-3 дні: в місці наявності комах з'являються припухлість, свербіж, почервоніння, вона збільшується в розмірах.

Як уберегтися від укусу кліща?

Оскільки специфічна профілактика Хвороби Лайма наразі не розроблена, то найефективнішим засобом у запобіганні захворювання мають заходи особистого захисту від укусу кліща. При відвідуванні місць, де можуть бути кліщі, рекомендується:

- одягатися в світлий однотонний, з довгими рукавами, одяг, який щільно прилягає до тіла, аби було легше помітити кліщів, що повзають. Голову слід покривати головним убором;
- проводити під час прогулянки само- та взаємоогляди що дві години та ще раз удома. Особливо ретельно потрібно обстежувати ділянки тіла, покриті волоссям;
- звільнити від сухої трави, гілок, хмизу 20-25 м місця для привалів, нічного сну на природі;
- вдома одразу змінити одяг, білизну, ретельно їх оглянути, випрати та випрасувати. Не можна залишати цей одяг біля ліжка чи спати в ньому. Витрушування одягу не позбавляє від кліщів;
- якщо разом з вами на природі перебував чотирилапий друг – його теж слід оглянути на наявність кліщів до того, як впустити до помешкання.
- використовувати репеленти (засоби, що відлякують кліщів). Препарати слід купувати в аптечній мережі, застосовувати відповідно до інструкції.

Що робити, якщо до тіла присмоктався кліщ?

Якщо кліщ все-таки присмоктався, необхідно звернутися до найближчого травмпункту, де комаху видалять, оброблять місце укусу та нададуть відповідні рекомендації.

Якщо такої можливості немає, то паразита видаляють самостійно: необхідно захопити його пінцетом (з тупими або заокругленими кінцями; а якщо такого інструмента немає, то огорнути ниткою, закріпленою між хоботком та шкірою людини, або обгорнутими марлевою серветкою пальцями захопити якомога ближче до шкіри) і витягти помірним рівномірним зусиллям, перпендикулярно поверхні шкіри. Після видалення кліща місце укусу обробити 3% розчином йоду, спиртом чи одеколоном, а руки ретельно вимити з милом.

Усім, кого вкусив кліщ, рекомендується щоденно проводити термометрію упродовж 2 тижнів і стежити за самопочуттям.

У разі появи будь-яких ознак захворювання: підвищення температури тіла, почервоніння, припухлості на шкірі в місці укусу звертатись до лікаря-інфекціоніста.

Якщо кліщ живий та не пошкоджений, бажано доставити його до лабораторії особливо небезпечних інфекцій ДУ “Кіровоградський обласний лабораторний центр МОЗ України” для дослідження на наявність зараження збудником хвороби Лайма – бореліями.